

Zwyczajny człowiek i jego problemy to też historia

- Wprowadzenie
- Film
- Interaktywne ćwiczenia multimedialne
- Podsumowanie
- Słowniczek
- Dla nauczyciela

Wprowadzenie

Obok historii badającej dzieje państw i społeczeństw istnieje także mikrohistoria. Zajmuje się ona poznawaniem losów zwykłych, szarych ludzi i ma ścisły związek z antropologią. Szczupłość źródeł historycznych bardzo utrudnia poznanie życia i działalności ludzi w odległych wiekach. Współczesny rozwój technologii daje z kolei wiele możliwości nie tylko poznania dziejów indywidualnych jednostek, ale i przedstawienie ich szerokiej publiczności. Przykładem takiego działania jest projekt *Human* autorstwa Yanna Arthusa-Bertranda.

Już wiesz

Przed zapoznaniem się z e-materiałem należy wiedzieć:

- czym zajmuje się historia;
- jakie nauki pomocnicze wspomagają pracę historyka.

Nauczysz się

- definiować pojęcia mikrohistoria i antropologia;
- wyjaśniać, co jest przedmiotem zainteresowania tych dziedzin nauki;
- opisywać i oceniać wpływ multikulturalizmu i wojny kultur na funkcjonowanie współczesnych społeczeństw;
- przedstawiać dokonania Yanna Arthusa-Bertranda.

Film

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 3.0.

Interaktywne ćwiczenia multimedialne

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Podsumowanie

Podsumowanie

1. Mikrohistoria to praktyka historyczna, która narodziła się na przełomie lat 70 i 80 XX wieku, a zajmuje się poznawaniem losów zwykłych ludzi.
2. Mikrohistoria ma ścisły związek z antropologią, czyli dziedziną nauki zajmującą się badaniem człowieka jako jednostki w społeczeństwie w kontekście historycznej zmienności.
3. Do najważniejszych zjawisk, których badaniem zajmują się antropologowie, należą multikulturalizm oraz wojna kultur, a także wpływ zjawiska globalizacji na funkcjonowanie współczesnych społeczeństw.
4. Współcześnie rozwój technologii umożliwia dogłębne poznanie losów jednostek oraz przedstawienie ich szerokiej publiczności. Przykładem takiego działania jest projekt *Human* autorstwa Yanna Arthusa-Bertranda.

Ćwiczenie 1

Przeczytaj poniższe zdania i zaznacz, czy są one prawdziwe, czy fałszywe.

	Prawda	Fałsz
Zadaniem mikrohistorii jest przedstawienie życia codziennego dużych społeczności żyjących w odległych epokach.	☐	☐
<i>Ser i robaki</i> to książka, która opowiada mikrohistorię.	☐	☐
Mikrohistoria ma wiele wspólnego z antropologią.	☐	☐
Film <i>Człowiek</i> zawiera opowieści ludzi z różnych zakątków świata i ich problemy pomimo wszelkich różnic są takie same.	☐	☐

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Słowniczek

---

antropologia

dziedzina nauki zajmująca się badaniem człowieka jako jednostki w społeczeństwie w kontekście historycznej zmienności; jej celem jest ustalenie i zrozumienie roli kultury w życiu człowieka

mikrohistoria

praktyka historyczna, która narodziła się na przełomie lat 70 i 80 XX wieku; charakteryzuje się opisywaniem niewielkich przestrzeni terytorialnych oraz czasowych; jednym z jej głównych zadań jest przedstawienie życia codziennego zwykłych ludzi

multikulturalizm (wielokulturowość)

idea, zgodnie z którą społeczeństwo powinno cechować się istnieniem grup o różnym pochodzeniu, posiadających odmienne systemy norm i wyznających różne wartości, ale w pełni uczestniczących w życiu społeczeństwa

projekt *Human*

projekt autorstwa Yanna Arthusa-Bertranda realizowany w latach 2012–2015; jego efektem było powstanie filmu *Człowiek*, przedstawiającego ludzi z całego świata; to zbudowana z wielu historii opowieść o tym, co znaczy być człowiekiem; w filmie znalazły się wypowiedzi 2000 osób z ponad 60 krajów

Dla nauczyciela

Scenariusz

Autor

Learnetic

Temat zajęć

Zwyczajny człowiek i jego problemy to też historia

Grupa docelowa

szkoła ponadgimnazjalna klasa 1, szkoła podstawowa klasa 8

Ogólny cel kształcenia:

Uczeń opisuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej.

Kształtowane kompetencje ogólne:

- porozumiewanie się w języku ojczystym,
- kompetencje społeczne i obywatelskie,

Cele (szczegółowe) operacyjne

Uczeń:

- wyjaśnia, na czym polega praca historyka,
- rozumie, czym zajmują się mikrohistoria i antropologia,
- opisuje projekt *Human* Yanna Arthusa-Bertranda,
- wyraża własne zdanie na temat działalności Yanna Arthusa-Bertranda.

Metody/techniki kształcenia:

- metody programowane: z wykorzystaniem e-podręcznika, z użyciem multimedialnych;
- metody problemowe: aktywizujące: dyskusja, debata;
- metody praktyczne: analiza SWOT;

- metody podające: pogadanka, wykład.

Formy organizacji pracy

- indywidualna
- zbiorowa
- grupowa

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca:

Czynności organizacyjne. Nauczyciel podaje temat lekcji.

Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie, czym zajmuje się historia oraz jakie nauki pomocnicze wspomagają pracę historyka. Wyjaśnia, że celem dzisiejszej lekcji będzie ukazanie współczesnych trendów w naukach historycznych i humanistycznych.

W oparciu o zadaną na poprzednich zajęciach pracę domową (zob. komentarz do lekcji) nauczyciel zachęca uczniów do zaprezentowania swoich historii.

Po przytoczeniu kilku odpowiedzi nauczyciel zadaje pytanie:

- *Dlaczego na lekcjach historii nie opowiada się o takich rzeczach?*

Uczniowie powinni dojść do wniosku, że poznawanie dziejów jednego człowieka nie pozwoliłoby w pełni poznać i zrozumieć procesów historycznych, które miały wpływ na dzieje całych państw i społeczeństw. A w życiu jednego człowieka nie zawsze są one wyraźnie widoczne.

Nauczyciel zwraca uwagę, że nie oznacza to jednak, że dzieje jednego człowieka są nieważne. Wręcz przeciwnie, często właśnie działania jednej osoby, to jak funkcjonowała w swoich czasach czy w swoim środowisku, dostarcza niezwykle ciekawych informacji. Poznając je ma się wrażenie, że dotykamy żywej historii.

Faza realizacyjna:

Nauczyciel wprowadza pojęcie mikrohistorii, a następnie wyświetla fragment filmu do słów narratora: „*Tenże Lucivello również chciał zostać panem (...)*”. (Blok Czym jest mikrohistoria?) Nauczyciel prosi, aby uczniowie zwrócili uwagę czym zajmuje się mikrohistoria, z jakich źródeł może korzystać historyk zajmujący się mikrohistorią?

Nauczyciel informuje uczniów, że w kolejnej części zajęć będą przygotowywać się do debaty na temat współczesnego społeczeństwa w ujęciu antropologicznym. Następnie wyjaśnia,

czym jest antropologia oraz wskazuje na główne kierunki zainteresowań współczesnych antropologów.

Przed projekcją kolejnego fragmentu filmu (blok Czym zajmuje się antropologia?) poleca, aby uczniowie zwrócili uwagę na wpływ takich zjawisk jak multikulturowość i wojna kultur na funkcjonowanie współczesnego społeczeństwa. Po projekcji uczniowie przygotowują się do debaty, rozpoczynają po upływie wyznaczonego czasu.

Po zakończeniu debaty nauczyciel wspólnie z uczniami podsumowuje jej przebieg.

Uczniowie rozwiązują zadania interaktywne (od nr 1 do nr 5) utrwalające wiadomości zdobyte w trakcie oglądania filmu. Nauczyciel omawia wszystkie zadania, uczniowie podają odpowiedzi.

W kolejnej części zajęć nauczyciel zwraca uwagę, że współcześnie historia zwykłego człowieka jest przedmiotem zainteresowania wielu badaczy, a ich działalność przyjmuje różne, często zaskakujące formy. Jako przykład wskazuje dokonania Yanna Arthusa-Bertranda.

Uczniowie oglądają ostatni fragment filmu, (blok Projekt *Human*). Uczniowie w tej części powinni zwrócić uwagę na to co projekt *Human* ma wspólnego z mikrohistorią i antropologią? Bezpośrednio po filmie nauczyciel prosi uczniów aby wyszukali w internecie informacje dotyczące tego projektu.

Następnie w swobodnej dyskusji wypowiadają się nad zasadnością tworzenia takich projektów.

Uczniowie rozwiązują zadania interaktywne (od nr 6 do nr 10) utrwalające wiadomości zdobyte w trakcie oglądania filmu. Nauczyciel omawia wszystkie zadania, uczniowie podają odpowiedzi.

.

Faza podsumowująca:

Nauczyciel rozdaje uczniom arkusze analizy SWOT (opis metody oraz karta pracy w komentarzu do lekcji) ze sformułowanym problemem:

Dzieje zwykłego człowieka są tak samo wartościowe jak dzieje państw i społeczeństw.

Uczniowie rozwiązują problem i uzupełniają schemat. Po upływie wyznaczonego czasu wybrane osoby odczytują zapisane przez siebie informacje.

Nauczyciel inicjuje pogadankę w celu omówienia i utrwalenia zagadnień poruszonych w filmie i na zajęciach. Nauczyciel podsumowuje lekcję, wykorzystując do tego ostatnią stronę *Podsumowanie*.

Praca domowa

Napisz list do reżysera, w którym zaprosisz go, by sfilmował również twój kraj i żyjących w nim ludzi. Co powinien zobaczyć i kogo spotkać? Pamiętaj o idei projektu: jakie osoby i jakie problemy prezentuje?

Komentarz do lekcji

1. Na tydzień przed zajęciami, nauczyciel prosi aby każdy z uczniów przygotował , krótką wypowiedź dotyczącą ich historii. Nie ogranicza uczniów co do wypowiedzi, chce aby mówili szczerze o swoich przeżyciach, o tym o czym chcą opowiedzieć.

2. Analiza SWOT polega na zespołowej analizie i ocenie problemu. Wymaga podejścia do problemu w sposób krytyczny i twórczy. Etapy postępowania uczniowie na przygotowanym wcześniej arkuszu określają:

S mocne strony problemu

W słabe strony problemy

O możliwości

T zagrożenia

Następnie prezentują wyniki. Próbują dojść do wspólnego stanowiska jako etap końcowy działań. W załączniku analiza SWOT.

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Metryczka

Tytuł

Zwyczajny człowiek i jego problemy to też historia

Temat lekcji z e-podręcznika, do którego w-materiał się odnosi

Współpraca i konflikt, czyli jak przeżyć wśród ludzi?

Przedmiot

historia

Etap edukacyjny

szkoła ponadgimnazjalna, szkoła podstawowa

Podstawa programowa

Problemy ludzkości. Uczeń:

1) wyjaśnia, co oznacza powiedzenie: „świat stał się mniejszy” i wskazuje przyczyny tego zjawiska;

Nowa podstawa programowa

III. Refleksja nad historią jako nauką. Uczeń:

1) wyjaśnia, na czym polega praca historyka;

XXXVI. Świat po II wojnie światowej. Uczeń:

13) opisuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej.

Kompetencje kluczowe:

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE z 18.12.2006 w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie:

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym,
- 6) kompetencje społeczne i obywatelskie.

Cele edukacyjne zgodne z etapem kształcenia

Uczeń:

- dostrzega związki teraźniejszości z przeszłością;
- przedstawia własne stanowisko i próbuje je uzasadnić;
- stawia pytania dotyczące przyczyn i skutków analizowanych wydarzeń historycznych i współczesnych.

Powiązanie z e-podręcznikiem

http://www.epodreczniki.pl/reader/c/223790/v/latest/t/student-canon/m/j0000008O1B6v32#j0000008O1B6v32_00000008

http://www.epodreczniki.pl/reader/c/223790/v/latest/t/student-canon/m/j0000008O1B6v32#j0000008O1B6v32_0000000K

http://www.epodreczniki.pl/reader/c/223790/v/latest/t/student-canon/m/j0000008O1B6v32#j0000008O1B6v32_00000017